

TKYD, şirketlerin yönetim kurullarındaki bağımsız üye, kadın üye ve yabancı uyruklu üye oranlarını açıkladı

Borsa İstanbul şirketlerinde 326 yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi bulunuyor

Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği TKYD, 24 Mart'ta iş çevrelerinin katılımıyla gerçekleştirdiği "Yönetim Kurulu Üyeliği" panelinde "BIST Şirketleri Yönetim Kurulu Araştırma" raporunu açıkladı. Araştırma Borsa İstanbul grup, endeks ve pazarlarına göre 12 kategoride 513 şirketin yönetim kurulları yapılarını ortaya koyuyor. Araştırma ile şirketlerin yönetim kurullarındaki bağımsız üye, yabancı uyruklu üye ve kadın üye sayısı bilgiye sunuluyor.

Kurumsal yönetim anlayışının Türkiye'de tanınması, gelişmesi ve en iyi uygulamalarıyla hayata geçirilmesi misyonu ile 2003 yılından bu yana faaliyet gösteren **Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)**, 24 Mart 2016 tarihinde **Yapı Kredi Plaza**'da TKYD Yönetim Kurulu Üyesi **Mustafa Doğrusoy**, Doğu Otomotiv A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı **Aclan Acar**, Odgers Berndtson Türkiye Yönetici Ortağı **Ayşe Öztuna Bozoklar** ve ARGE Danışmanlık Yönetim Kurulu Başkanı ve Argüven Kurumsal Yönetişim Akademisi Başkanı **Dr. Yılmaz Argüden**'in katılımıyla gerçekleştirdiği "**Yönetim Kurulu Üyeliği**" panelini düzenlendi. Panel öncesinde TKYD Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Doğrusoy tarafından "**BIST Şirketleri Yönetim Kurulu Araştırma**" raporunun sonuçları açıklandı.

TKYD'nin araştırmasına konu olan şirketlerin yönetim kurulu oluşumları grup, endeks ve pazar ismine göre kategorilere ayrılarak analiz ediliyor. Buna göre şirketler **Grup I**, **Grup II**, **Grup III**, **BIST 100**, **BIST 50**, **BIST 30**, **BIST Kurumsal Yönetim**, **BIST Mali**, **Gelişen İşletmeler Pazarı**, **Piyasa Öncesi İşlem Platformu**, **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı) ve **Borçlanma Araçları Piyasası** olmak üzere tanımlanıyor. Araştırma kapsamında 29 **Grup I** şirketi, 37 **Grup II** şirketi, 316 **Grup III** şirketi, **BIST 100**, **BIST 50**, **BIST 30** ve **BIST Kurumsal Yönetim** şirketlerinin tamamı, 84 **BIST Mali** şirketi, 20 **Gelişen İşletmeler Pazarı** şirketi, 14 **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** şirketi, 91 **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı) ve 6 **Borçlanma Araçları Piyasası** şirketi olmak üzere 513 şirkette yönetim kurulu üyelerinin kimlerden oluştuğu ortaya konuluyor.

BIST yönetim kurulu üyeliği genel profili

Borsa İstanbul şirketlerinin genel yönetim kurulu üyeliği profiline bakıldığında **BIST** şirketlerinin tümünü oluşturan 513 şirkette 3367 yönetim kurulu üyeliği tespit ediliyor. Pay senetleri borsada işlem gören 382 şirkette ise 2659 yönetim kurulu üyeliği pozisyonu bulunuyor. **BIST** şirketlerinin tümünde %26 olan bağımsız yönetim kurulu üyesi oranı, pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde % 31'e yükseliyor.

BIST şirketlerinin tümünü oluşturan 513 şirketin 277'inde 428 kadın yönetim kurulu üyesi görev yapıyor. Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerin 209'unda ise 332 kadın yönetim kurulu üyesi mevcut bulunuyor. **BIST** şirketlerinin tümünde %12 olan kadın yönetim kurulu üyesi oranı pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde de aynı oranda belirleniyor. **BIST** şirketlerinin tümünde 30 şirketin yönetim kurulu başkanı %5,8 oranla kadınlardan oluşuyor. Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde ise %6,3 oranla 26 şirkette kadın yönetim kurulu başkanı görev alıyor. **BIST** şirketlerinde yönetim kurullarında en fazla kadın üye oranı %23 ile **Gelişen İşletmeler Pazarı** şirketlerinde yer alıyor.

Yabancı uyruklu yönetim kurulu üyelerine bakıldığında **BİST** şirketlerinin tümünde 513 şirketin 111'inde 326 yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi bulunuyor. **BİST**'de pay senetleri borsada işlem gören 382 şirketin ise 83'ünde 246 yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi yer alıyor. **BİST** şirketlerinin tümünde %10 olan yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi oranının, pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde oranının % 9 olduğu görülüyor.

BİST şirketlerinin tümünde 35 şirketin yönetim kurulu başkanının %6,8 oranında yabancı uyruklu olduğu belirleniyor. Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde ise %7,3 ile 28 şirkette yabancı uyruklu yönetim kurulu başkanı bulunuyor. **BİST** şirketlerinde yönetim kurullarında en fazla yabancı uyruklu üye %17 ile **Grup I** şirketlerinde bulunuyor. **BİST** şirketlerinden 63 şirketin %12,3'ünde yönetim kurulu başkanı ve genel müdürün aynı kişi olduğu belirleniyor. Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde ise 51 kişi ile bu oranın %13,4 olduğu görülüyor.

Grup ve endeks şirketlerinin profili

TKYD'nin "**BİST Şirketleri Yönetim Kurulu Araştırması**"na göre **Grup I** şirketlerinin yönetim kurullarının %32'si bağımsız üye, %17'si yabancı uyruklu üye, %7'si kadın üyeden, **Grup II** şirketlerinin yönetim kurullarının %30'u bağımsız üye, %11'i yabancı uyruklu üye, %11'i kadın üyeden, **Grup III** şirketlerinin yönetim kurullarının %32'si bağımsız üye, %7'si yabancı uyruklu üye, %13'ü kadın üyeden oluşuyor.

Borsa İstanbul tarafından saptanan endekslerde yer alan şirketler incelendiğinde ise **BİST 100** şirketlerinin yönetim kurullarının %29'u bağımsız üye, %11'si yabancı uyruklu üye, %11'ü kadın üyeden, **BİST 50** şirketlerinin yönetim kurullarının %31'i bağımsız üye, %13'ü yabancı uyruklu üye, %10'u kadın üyeden, **BİST 30** şirketlerinin yönetim kurullarının %32'si bağımsız üye, %15'i yabancı uyruklu üye, %8'i kadın üyeden, **BİST Kurumsal Yönetim** şirketlerinin yönetim kurullarının %31'i bağımsız üye, %12'si yabancı uyruklu üye, %11'i kadın üyeden, **BİST Mali** şirketlerinin yönetim kurullarının %32'si bağımsız üye, %6'sı yabancı uyruklu üye, %14'ü kadın üyeden oluştuğu görülüyor. Yönetim kurullarında en fazla kadın üye oranı **BİST Mali** şirketlerinde görülürken, en çok yabancı uyruklu üye oranının **BİST 30** şirketlerinde yer aldığı ortaya çıkıyor.

35 şirketin yönetim kurulu başkanı yabancı uyruklu

Yabancı uyruklu yönetim kurulu başkanları kategorilere göre incelendiğinde **Grup I** şirketlerinde 2, **Grup II** şirketlerinde 1, **Grup III** şirketlerinde 25 yabancı uyruklu yönetim kurulu başkanı var. Endeks şirketleri açısından bakıldığında, **BİST 100** şirketlerinde 7, **BİST 50** şirketlerinde 3, **BİST 30** şirketlerinde 2, **BİST Kurumsal Yönetim** şirketlerinde 4, **BİST Mali** şirketlerinde 2 yabancı uyruklu yönetim kurulu başkanı olduğunu görmekteyiz **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** şirketlerinde 1, **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı) şirketlerinde 5 yabancı uyruklu üye yönetim kurulu başkanlığı görevini yürütüyor.

326 yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi

Yabancı uyruklu yönetim kurulu üyelerine bakıldığında ise **Grup I** şirketlerindeki 283 yönetim kurulu üyesinin 51'i, **Grup II** şirketlerindeki 308 üyenin 40'ı, **Grup III** şirketlerindeki 2068 üyenin 155'i yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi olarak görev alıyor., Endeks şirketleri açısından bakıldığında ise; **BİST 100** şirketlerindeki 845 üyenin 108'i, **BİST 50** şirketlerindeki 460 üyenin 67'si, **BİST 30** şirketlerindeki 294 üyenin 47'si, **BİST Kurumsal Yönetim** şirketlerindeki 446 üyenin 60'ı, **BİST Mali** şirketlerindeki 665 üyenin 54'ünün yabancı uyruklu yönetim kurulu üyesi olduğunu görmekteyiz. **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** şirketlerindeki 93 üyenin 12'si, **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı) şirketlerindeki 480 üyenin 59'u ve **Borçlanma Araçları Piyasası** şirketlerindeki 40 üyenin 9'unun yabancı uyruklu olduğu belirleniyor.

Gelişen İşletmeler Pazarında kadın üye oranı %23

Gelişen İşletmeler Pazarı şirketleri yönetim kurullarında oransal olarak en çok kadın üyeye yer veren kategori olarak öne çıkıyor. **TKYD**'nin araştırması göre **Gelişen İşletmeler Pazarı** şirketlerinin yönetim kurullarının %15'i bağımsız üye, %23'ü kadın üyeden oluşuyor. Bu kategoriye giren şirketlerin yönetim kurullarında yabancı uyruklu üye bulunmuyor. **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** şirketleri analiz edildiğinde ise bağımsız üyenin azlığı dikkat çekiyor. **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** şirketleri yönetim kurullarının %3 bağımsız üye, %12'si yabancı uyruklu üye, %10'u kadın üyeden oluşuyor.

TKYD'nin araştırmasına göre yönetim kurullarında bağımsız üye, yabancı uyruklu ve kadın üyenin en az görüldüğü kategori **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı). Bu kategoride yer alan şirketlerin yönetim kurullarının %2'si bağımsız üye, %5'i yabancı üye, %5'i kadın üyeden oluşuyor. **Borçlanma Araçları Piyasası** kategorisinde ise şirketlerin yönetim kurullarının %13'ü bağımsız üye, %14'ü yabancı üye, %7'si kadın üyeden oluştuğu belirleniyor.

Kadın yönetim kurulu başkanları en çok Grup III'te

Araştırma kadın yönetim kurulu başkanlarını da şirket kategorilerine göre ortaya koyuyor. Buna göre **Grup I** şirketlerinde 2, **Grup II** şirketlerinde 2, **Grup III** şirketlerinde 22, **BIST 100** şirketlerinde 7, **BIST 50** şirketlerinde 4, **BIST 30** şirketlerinde 2, **BIST Kurumsal Yönetim** şirketlerinde 6, **BIST Mali** şirketlerinde 8, **Borçlanma Araçları Piyasası** (nitelikli yatırımcı) şirketlerinde 4 kadın yönetim kurulu başkanı bulunuyor. **Gelişen İşletmeler Pazarı**, **Piyasa Öncesi İşlem Platformu** ve **Borçlanma Araçları Piyasası** kategorilerinde ise kadın yönetim kurulu başkanı bulunmuyor.

Dünya ülkeleriyle karşılaştırma

TKYD'nin gerçekleştirdiği **BIST Şirketleri Yönetim Kurulu Araştırma** raporunun sonuçları, verileri dünya ülkeleri ile kıyaslama imkanı da sağlıyor. Buna göre yönetim kurulu büyüklükleri **S&P 500** şirketlerinde 10,8, 15 Avrupa ülkesi ortalamasında 12,1 iken, bu oranın Türkiye'de **BIST** şirketlerinde 7 olduğu belirleniyor. **S&P 500** şirketlerinde %84 olan bağımsız yönetim kurulu üyeliği oranının ise **BIST** şirketlerinde %26 seviyesinde olduğu görülüyor.

Kadın yönetim kurulu üyelerine bakıldığında **S&P 500** şirketlerinde ortalama oran %20 iken, 15 Avrupa ülkesi ortalamasının %17, **BIST** şirketlerinde ise %12 olduğu ortaya çıkıyor. Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevlerinin aynı kişiler tarafından yürütülmesi oranına bakıldığında ise **S&P 500** şirketlerinde %52, 15 Avrupa ülkesi ortalamasının %20, **BIST** şirketlerinin tümünde ise %12 olduğu belirleniyor.

Editöre Not:

Grup I-II-III şirketleri tanımlaması: Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği II-17.1 madde 5 uyarınca belirlediği, payları Borsa İstanbul'da Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar ve Kurumsal Ürünler Pazarında işlem gören halka açık ortaklıkların, sistemik önemlerine göre piyasa değerleri ve fiili dolaşımdaki paylarının piyasa değerleri dikkate alınarak o yıl için dahil oldukları gruplardır.

BIST 100, BIST 50, BIST 30, BIST Kurumsal Yönetim, BIST Mali tanımlamaları: Borsa İstanbul tarafından saptanan endeks isimleridir. Kamuoyunu Aydınlatma Platformunda ilan edilmekte, endekse dahil olan veya çıkarılan şirketler anlık güncellenerek paylaşılmaktadır. Araştırmanın sonuçlanması ve raporun baskıya hazırlanması aşamasından sonra değişiklikler olabilir.

***TKYD** - Kurumsal yönetim anlayışının ülkemizde tanınması, gelişmesi ve en iyi uygulamalarıyla hayata geçirilmesi misyonuyla hareket eden Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD), 2003 yılında gönüllü bir sivil toplum kuruluşu olarak kurulmuştur. Adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri üzerine inşa edilen kurumsal yönetim anlayışının, etki ettiği tüm alanlarda yol gösterici olma misyonuyla hareket eden TKYD, özel sektör, kamu kuruluşları, medya, düzenleyiciler, sivil toplum kuruluşları ve akademik dünya arasında bir iletişim ağı kurarak kurumsal yönetim uygulamalarının*

gelişmesini hedeflemektedir. TKYD, ülkemiz kurumlarının yüksek performanslı, rekabetçi ve uluslararası yönetim ilkelerine sahip, paydaşlarına en fazla değer yaratan kurumlar haline gelmesini amaçlamaktadır. www.tkyd.org / 0212 347 62 73

Detaylı Bilgi İçin: Haber Atölyesi / 0216 545 01 03

Zübeyde Turgut - 0533 953 78 57

Aslı Taştemur - 0530 265 15 95

Nihan Varal - 0530 776 08 21